

శ్రీ రఘు.

వైశ్య వేద వధ.

నాటక రూపమునఁ జరిగినది:

మరింగంటి నృసింహాచార్యులు

ప్రకాశకుడు:

కాళహస్త్రి సూర్య ప్రకాశ రావు,

ప్రొఫెసరులు

అంచికాబు హక్ ది ఫో,

రాజమండ్రి.

PRINTED AT
THE ALBERT POWER PRINTING WORKS,
COCANADA.

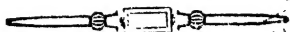
1927

రిజిష్టరు కాపీనైటు]

[వెల రు 0—6—0.

శ్రీ శ్రీ.

వైరభి వేద్య వధుః

భియ్య న్న

మంగళంబి నెంకట రాఘవాచార్య ద్వితీయపుస్తకం.

నెంకట నృసింహ చార్యులు గారిచే

నామ సంకల్పము.

ప్రకాశకము:

కాళహస్త్రీసూర్యప్రకాశరావు,

కొత్తూరు లాల్ బాగుల్ శివ;

రాజమండ్రి

కాశీనాథ

ది ఆల్బర్ట్ షవర్ ప్రింట్రింగ్ వర్క్స్ యందు

జి. జగన్నాథ శాస్త్రిగారిచే ముద్రించబడియె

1926.

[జి. జగన్నాథ శాస్త్రిగారిచే]

[మొ 0-6-0]

ఈ పుస్తకముయొక్క కాపీరైటు హక్కు నేను పొందియుంటిని గాన నా అనుమతిలేనిది ఇతరులచున్నే ముద్రగాని ఇతిరథావలలో తద్దమూజేముద్రగాని జేసిన నేను జర్న సివి లొకొమినరీ చర్యలకులోనగుదురు.

ఇట్లు,

కాళహస్తి సూర్యప్రకాశరావు.

క్షీరక.

ఓ సోదరులారా,

యీపుస్తకంబు మహారాజశ్రీ శాశహస్త్రి సూర్యప్రకాశ
రావుచే ప్రోత్సహితుడనై నవన కథాకల్పనంబొనర్చిచదువరుల కిం
ప్రజ్ఞాప కాలానుగుణంబుగా టులు వేళ్లల గేహంబులకు జేరి వారు
పొందుమును లెల్లను తామెల్లను వీక్షింపుచునే యందుకు నా
ఁజుతకుమున్న కొంతమంది కవివరులట్టికథల గల్పించిరి గాని నా
స్వాంతంబున యానందం బొందియు నిండుక కొరతయుండి యట్టి కథ
కల్పించి లిఖించితిగాన తామెల్లరు నిందుగల తప్పదంబులెల్లను నిర్
క్షించి క్షీరమిళితమైన నీరంబుల పరిత్యజించి, క్షీరంబులే గ్రహింపు
రాయంచల చందంబున తప్పదంబుల నొప్పులుగా భావించ మిక్కిలి
వేచుచున్నాడను. దీనియందనేక తప్పదంబులున్నయెడల నాకరింగిం
చిన ద్వితీయముద్రణమున సవరించు కొనువాడను.

ఇట్లు.

విద్యజ్ఞానవిధేయుడు,

మరింగంటి వెంకటనృసింహాచార్యులు

అభిప్రాయము.

వేశ్యా ప్రియత్వము ఆధునికులలో నొక గౌరవముగా నెంచబడుచున్నది యవకులు తమలో తాము ప్రస్తావించుకొను మాటలు వివరిగితిమేని దీనియందెంత గౌరవమున్నదో తెలియనగును. ఈ మర్నీతి హిందూసామయమునకు వేరు పురుగువలె పరిగణింప తగియున్నది. ముఖ్యముగా వైశ్యులలో ధనికులు చాలమంది కలిగి యుండటచేతను విద్యలయందు వారికి అభిలాష మెందుకానందునను ప్రస్తుతము వైశ్యయువకులలో వేశ్యావరాయణత్వము మొడుగుచున్నదని వ్రాయటకు చింతిల్లు చున్నాము.

యీ చిన్నపుస్తకము అట్టి దురభ్యాసమును మాన్పటకై వ్రాయబడియున్నది. గ్రంథకర్త చాల శ్రమపడి మామూలు మాటలలో అందరికి తెలియునట్లు యీ దురాచారము తొలగించుటకు యత్నించినందుకు ఎంతయు ప్రశంసరీయుడై యున్నాడు.

ఇట్లు.

సాంఘికుడు

వైశ్య వే శ్య వధ

ప్రథమ రంగము.

కా! శ్రీరామారమణా విశేష కరుణాసింధూజగన్మోహనా
సారాచారవిశాలతోచన మహేశాదీంద్ర సన్మోరిమం
దారాధీరసుచేల శోభితయశోదానందనా నేను ని
న్నారాధింతును నేవజేతు నిరతం సకాగావరా శ్రీహరి.

ప్రథమరంగము: రామకృష్ణ-యిందశర్మ.

యిం! మిత్రమా! వారనారీమణి! జేరువారి దాకా జూచుచునే
ముందు వెనుకలు విచారించక 'దెందంబున పందియంబందక
క్రిందుమీదు లెరులగకుండ చరించక దగునా.

కా—నఖా! జక్కలరాయని ధిక్కరించు యక్కమలనేర్చిని తేరకు
న్న నామక్కవ యెట్లు దీరగలదు.

యిం—నిజము బల్కిన నిష్టారంబన్నట్లు, నుందరంబున చందురుని
హరించి మందగమనయగు నీనతియింద నీవిక్లేల దుష్కృతం
బు లాచరించుచుంటివి. పితాచంబగు యావారవనితకా జేర
వచ్చునా, మరియు, పరకాంతారతంబు బహుపాతకంబని నె

రుంగవా, యముండు కండకంక్షలుగ చెండినైచవా, అంధు
మిత్రాదులు దూషించరా నింతియేగాక,

చ॥ కులమునశించునయ్య నిజకోమలినెంతయొ చింతనొందు యా
కలదుల నమ్మరాదు సుమి వేడుచుగూడుచునుండి నిత్యముగా
దలచినయంత విత్తమును తక్షణమేగొని రాకయున్ననిగా
దలపదు మానసంబున వృథాశ్రమలొందుటయేల మిత్రమా
గా—బాగుబాగు నీవెరింగినంత ధర్మంబులే నెరుంగనని నీవీ ధర్మో
పన్యాసంబుల సల్పవచ్చితివా యేమి.

యిం—మిత్రమా యాగ్రహింపకుము. నీవెరుంగని ధర్మరహస్యం
బెద్దియైనది గలదా. నీవాధర్మంబు లెరుంగుటం జేసియే నిట్టి
సర్వోపార్జన నలుపుచుంటివిగాన యక్కంత కాంతు లొక్కిం
త నెరింగింపుము.

కా—సఖా! యాసతి కెనయగు కాంతలీ ముజ్జగంబులందున్ గలరా
దేవ యక్ష కిన్నర గంధర్వ కాంతల సైతము తృణీకరించు
నయ్యిరితి హాపరేఖావిలాసంబుల నెన్న నేవవశంబగును.

యిం—బ్రాహ్మణ! “తావలచినదిరంధ తామునిగినది గంగ” యను
సామెత నేనెరుంగనా.

రా—సఖా యట్లుగాదు ముజ్జగంబులందున్ గల వనితామణుల లెక్క
నేయని దానిచక్కదనం బెరిగించెద యాలకింపుము.

నీ॥ యిందిందిరంబులో యింద్రినీలంబులో

ఘనపన్నగంబులో కాంతకురులు

రాజేవమోద్విజరాజబింబంబానీ

ముకుర రాజమొగద ముగునముఖము

యిందీవరంబులో కందర్ప శరములో

సలిలసంచరములో నఖయకనులు

వైశ్య వేద్య వధ

శునుమగుచ్ఛంబులో పసినిమ్మపండులో

కనకకుంభంబులో కలికి చనులు.

సింహామధ్యంబుతీరు యాచెలియనమము

కదలికాకంధముల్ తొడల్ ఘనతమించు

కాహళంబులు జంఘలు గాంచ చారు

పల్లవారుణ ప్రభ దేలు పాదయంగము.

అంబ—అహో యెంతశ్రమజెందిరాడవు. మిత్రీమా! యిక నొక్కింత

కాలము నూరకుంకి శ్రీసు నివారింపుకొనుము.

రా—ఓరీ వేరీవాడ! దున్నపోతేమెరుంగ పన్నగవాచన' యన్నట్లు

ప్రపంచజ్ఞానం బావంత యెరుంగని నీవామితిదంగంబే మె

రుంగుదువు. ఐనను దెల్పెదవినుము. యేదియోజెప్పబోవును.

అంబ—మిత్రీమా జెప్పనక్కరలేదు యా నారి విషయమై మీరాపా

తయు శ్రీమజెందవలదు కామికు లాయితీవిషయమై దెల్ప

వాక్యములన్నియు యదార్థమే

రా—నఖా యట్లుగాదు వినుము.

అంబ—యింకెట్లు?

రా—“వేశ్యాదర్శనం పుణ్యం స్మర్యనం పాపహరణం” బను వాక్య

మెరుంగవు గనుకనే యిట్లు దెల్పవచ్చితివి.

అంబ—చెలికావా మత్పార్థవ లుగీకరించి నీనతితో గాలముగ గ

డుపుకొనుము.

రా—ఓయీ పిచ్చివాడి యామితి జూచిన మహానుభావులదరు

కామానుబద్ధులై చించ నేనాధర్మంబేల వివర్జింతును మును

దెల్పెద వినుము.

విధిమ రంగము.

కలకలలాడుచుండు వెలకామిని మోమునుజూడ ముద్దలు

దలవకయుందులే మదిని దామరచూలికి శూలపాణికి

గలుగకయుందునే తమక కాంక్షయు పొచ్చుదె యోసఖా! భువి

జలజఘిరోధివంటి సతి చెంతకు జేరియు మూటలాడి బల్

.దలవకయుండు మానవుడు తాగివృషదనంబడుగాదె మిశ్రీమా||

యిం—(త) గూతడుపట్టినపట్టు వదలుట దుర్లభంబని తోచుచున్నయ

ది. మరియొక వార్త చెప్పి చూచెదగాక. (ప్ర) కాశముగా) మిశ్రీ

మా! నీజనకుండు నకల విద్యజ్ఞున భూధవస్తుతుల నొందుచు

యెట్టియశంబునొందెనో నీవెయిగవా. యట్టివాని గర్భంబునల

బట్టి యిట్టిపాపంబు లొడిగట్టుకొనుటకెల్లువా. యిక నైనను

మద్యాక్యంబు లాలకించి కులసతిచే వంశవృద్ధి గాంచుకొనుము.

రా—ఓహో నీపని శృతిమించి రాగంబునబడినట్లున్నదే. నన్నిహిత

బంధుండవని యెంచినందులకా యిట్లు ప్రేరితబృతివి యే

మీ నీవాచారత్వము. చాటచాటు సత్వరంబుగా స్వగృహం

బు జేరుకొమ్మ. నాకేక వేళ యతిక్రమించుచున్నయది. యిక

నే నేగవలయు రా. (నిష్క్రమించును)

యిం—(త) ఆహ! కావుకులకు ముందుమాపేగాని వెనుకమాపు

యండదగదా శ్రీహరి యీతిదావేశ్య వశంబై నివేశంబున

కుం జేరకండనే యిక నేమిసేయువాడ. (ఆలోచించి) యె

వరి కర్మానుభవంబు వారసుభవింపకందురా! యిట నేనెంత

విచారించినను నించుకేనియు ఫలితముంగలదా. యిక గృహం

బున కేగెదగాక (యని నిష్క్రమించును)

ప్రవేశము : చంద్రిముఖ. (తనలో)

రా—ఆహ నాకమారి మద్యాక్యంబు లాలించక యిచ్చవచ్చినట్లు

ధనాపేక్షమాని రూపయావన ధన సంపన్నులగు ద్విజశ్రేష్ఠు

అన్ని రాకరించి కతువుడుచ్చేదనాపేడు దీక్షితులగు మర్రి
యుల్వీడి కిన్న రేశునికన్న వన్నెకెక్కి సన్నతుల్ గొనెడు
వైశ్యాగ్రోమిల్ జూడక స్వకులాచార సంపన్నులగు శూద్రుల
స్వప్నావస్థలందైనదలంచక ధనహీనుండగు యారామశాస్త్రి
యే ప్రాధాన్యముగా భావించి దాని యవివేకమంతయు వెల్ల
డించెనో? నో దైవమా! యిక నేనేమి సేయుదాన. హ పరంధా
మా! యీమధ్యగుమ్మవద్ద జేరిని మందభాగ్యుడందైనా గల
దా యింతకు నా పురాకృతకర్మయనియే భావించవలయు.
లేకున్న

నీ॥ రసికాగ్రోమిలువచ్చి రారమ్మను మవిల్వ
విసుకుజెందక గౌరవించదాయె

కింతసామ్రాలు పెట్టి వీధివాకటనిల్చి
బాటసార్లకు కన్న గీటదాయె

ధనమంతగొని మంచదని మహిశులనైన
యాయవార మొనర్చ జేయదాయె

విభవహీనంజైన విటలకంఠములంట
బట్టి తానిలు వెళ్ళ గొట్టదాయె

తే॥ నీ॥ లక్కటా నొక్కనాడైన యమ్మతరసము
లొలుక బలుకుచు సభలందు మెంగకిటుల

మానియెయుండెనో దైవమాకుమారి
యట్టి యవివేక యాటకే నెట్టులోర్తు.

నెట్టకేలకుం బుట్టిన యిట్టి పట్టినింగూడి నాగుట్టు బయల్పెట్టక
మనసు దిట్టపరచుకొని పొట్టకూటికై పట్టి ప్రోగల్భంబుల గొట్టుచు
నెట్టులో ధనంబార్జించి సుఖంతమయకొన్న యట్లు సాగదమ్యనే హ
యిక నేనేమి సేయుదాన (భైరవుచే) తానిమ్ము చతుర్విధోపాయంబు
లంద జేడియైన జక్కంబడకుండునా. యిక నేనని నా సుతాతిలకంబును
కే హితంబు గరిపెదగాక. (నిష్క్రమించును.)

(ప్రథమరంగము నమాప్తంబు)

ద్వితీయ రంగము.

—అంకితం—

ద్వితీయరంగము . ప్రవేశము : శెట్టిశెట్టి-యెంటరిగా యెంటిలో.

పెద్ది—అంబాబా, యా బావనిశాస్తుల్లగారి డబ్బంతా నుందరి లా
కున్నదని పుల్లిశెట్టి సెప్పాడుగాదు. అబ్బో అబ్బో నుండ
రెంత సక్కంగాయన్నదో ఎన్నినగలేసుకుందో. యెంత అం
దంగాయన్నదో అందుకనే రామశాస్తుల్లు సామ్యంతా దో
శెట్టి మళ్ళీ నాకాడికి బాకీవచ్చాడు కావచ్చు బోగం దాని
వద్ద డబ్బుంటేగాని మనిషి శెలావణికాడు. యిప్పుడు నాకేం
కొదవ అక్షాధికానినని దేశమంతా వేరొందానుగాదా యిక
సక్కని సిల్క-ండ్వా కప్పి తమపాకిడెం బుగ్గనెట్టి వీధులంట తి
రుగుతూ దాసింటి కెళ్ళాల దాన్ని శూడాలి నామనస్సు నిల్వ
లి యంత దాకేమిలోనదు యిక సప్పున యెల్లాలి. యని.
(ముందుకు నడచును)

ప్రవేశము : పుల్లిశెట్టి.

పుల్లి—దండవండ్లో శెట్టిగారు. మీరెక్కడి కెళ్ళుతుండారుబాబు..

పెద్ది—నీవాబోగం నుందరిని సూసినావటయ్యా. అదెంత సక్కనిదో
నీకేమైనా తెల్సునా.

పుల్లి—అబ్బో అబ్బో శెట్టిగారు బోగందానిపై కన్నేసినారాయెంటి.

పెద్ది—బాబూ లేదులేదు మాయెంటిలో మేళం కావలసాచి దాన్ని
పిల్తామని యెళ్ళుతాయన్నాను.

పు—సామ్మె లగేస్తుంది మీరు చాలా సప్పునరావాలి

పె—యెరి)ముగమా నేనరుగనా యేమి

పు—అట్లయితే సప్పునళ్ళండి, నాకు శెలవేనా.

పె—మంచిది. నేనుకూడా యిప్పుడేవస్తాను పద.

(యిరువురు నిష్క్రమింతురు.)

ప్రసేతము: నీలవేణి. సుందరి.

మ—చెలీ! నాతల్లి యవివేక మెరింగితివా

నీ—యిందు యవివేక వేమున్నది పూర్వాచారంబుగా నడుచుట
కంత కష్టమెందులకు.

మ—సఖి పరపురుష సాంగత్యం బత్యంత పాతకంబును పెరుగనా.
మరియ,

చ! పరువునశించు కీర్తి యెడబాయును మానసమందు చింతచే
కురును నఖిలి దూరుదురు కోరిక లెన్నియొ హెచ్చిపోవునే
వరణిని కూడుదుక విటుల సారసలోచన యేటికీగఱి
జరుపుటకన్న మాధవుని సన్నిధిజేసిన మేలగుక చెలీ.

పరమపురుషుని సరసజేరి మెరలిడ కరుణించునుగాన యిక యా
రమావరుని న మోచ్చారణ నేయుచు కాలముం గడిపెదగాక.

నీ— ఓనాను! పిల్లకాకికేమి తెలుసు వుండీలదెబ్బ”యనునట్లు బాల్య
దశగాన యిట్లు బల్కుచుంటివి లేకున్న యా సతీమణుల కీడ్
ల నోలలాడుచునేయుండువు.

మ—సఖి! నీవీవిషయంబేమెరుంగుదువు. సకల చరాచరజీవకోటి కా
ధారభూతుండగు వేదవేద్యునిగాధలెన్న నేరితరంబగును. మరి
యు మనజుని స్వతంత్రత యెందైనంగలదా. “వడ్డాగంతు
మన మ్యాణం సప్తమందైవ చితనం” బనుట నెరుంగవుగాన
కేవల మా కామప్రధానమగు హితంబు గరపవచ్చితివి.

నీ—చెలీ! కామశాస్త్రము జూడలేదగనుకనే యిట్లుబల్కుచుంటివి.
లేకున్న మాకీళ్ళిమలే కలుగకండ సుఖంతుముగాని నీవు మా
టిమాటికి హరినామసంకీర్తన చేయుచుండువే వండు గల్లు
ఫలితమిందుకంత నెరుంగజేయుము.

మ— తెల్పెదదిన మో లలనా గజగమనా,

నీ॥ నన్దార్గగమన పరీసాదయోగ్యరథంబు

ఆయురారోగ్య ఫలాస్పదంబు

కామాదిమహితాంధకార ఖచ్ఛోతంబు

అఖలరోగ నివారణోషధంబు

మరితాఠిజనసాంద్రితరవనాన్ని కణంబు

జహలత పోధనకోటి భావుకంబు

భవభుజంగహర పరీభాన ముఖ్యభగంబు

భూషితాశ్రిత కల్ప భూరుహంబు

విజయమధికంబు సుగుణత వితరణంబు

సుఖయశ శ్రీమహామోద సుస్థిరంబు

పరమపానన భరిత కృపాంసంబు

పారిపదధ్యాన మధురత రామృతంబు.

నీ— చెలీ నీవు దెప్పినవన్నియు నిజమైన యీ మహాజలందరు శ్రీ
మన్నారాయణ పాదకమలములనే నందస్పింపుచు ముక్తిసొంద
కుందురా. అబలా, యేల యీలీలబేలవై గోలజేసెదవు యిక
నైన నీమాతదెల్పు నడవడినే యనుసరించి నంతనంబున వర్తిం
తము రమ్మ.

ను— యింతి నీవెంతయు శ్రీమజెందితివిగాన నిక యిట్టివల్కు తావ
ల్గ గట్టిపెట్టి నొక్కింత కాల మూరకుండుము.

నీ— నఖ నీ శ్రేమమెరింగించ నింత యాగ్రహంబు జెందతగునా.
పోని నీకవసరంబులేని ప్రశంస నాకెందులకు.

ప్రవేశము: చంద్రముఖ.

చ— కుమారీ! నీయంత యవివేకురాండ్రొందైన గలరా. వనితలు

బాల్యంబాదిగా మాతాపితృవాక్యానుసారముగా నడువవలయునను. ధర్మంబీవెరుంగవా, తోటివారలు నవ్వరా, యిక నైననంతనంబున విటులచెంతజేరి చిత్తమొచ్చినంత విత్తముగ గొని సుఖంపుమోబాలా గుణశీలా.

సు— తల్లీ వరపురుషేచ్ఛగోరతగునా దానియంత పాపంబు మరియొం డెద్దిమైనం గలదా.

చ— ఛీ దుష్కర్మకాల నేమెరుగననియూ ధర్మపదేశంబులు నేయ వచ్చితివి.

పా— తల్లీ నొక్కనిజేరి సుఖంపగూడదా.

ఉ॥ కాంతమనంబునన్ దలచు కాంతునిజేరిన చింతబాసియూ

కాంతయు కాంతుడున్ సుఖముగాంతును నెంతయుప్రేమశోడుతన్
సంతన మొందుచున్ మిగుల శాంతిపథంబుననుండు రెప్పుడు
సంతనమేజ యంబగుచు శాశ్వతకీర్తియు గల్గు తల్లిరా!

చ— యేమి నీవాచారత్యము యంతకంతకు, తొండముదిరి యూసర బిల్లి” యగునల్లు ముదురుచున్నయదే.

సు— (త)హా ధాతాయనాధఃపీత, నీవెట్టి దుండగంబులాచరించ మొ డిగట్టితివోయి, ధనపిశాచంబు బట్టి పీడించుచున్న యీవేశ్య కామిని గేహంబునందేలనన్ సృజించితివి. నీకంటికి నేనేయగ పడియుంటినా, నీవిత నిర్దయుండవగుటన్ జెల్లువా. హా దైవ మా యిక నేనేమిచేయుదాన (ప్ర)కాశముగా) తల్లీ యంత ధనముండ కాలికిన్ గజగట్టి అన్యులయెదుట నాట్యమేల నే యడుందువు.

చ— . తనయా సిరి రా మోశాలు మొద్దువారలుగలరా వేయేల ధనహీనుండగు యారామశాస్త్రినిగ వదలి మరియొక ధనవం తుని జేరదీయుము. నామాట వినుము.

జననీ పరిపురష సాంగత్యముం జేయజాల నామనవి యాల కించుము.

చ— చాలుచాలు నీయిచ్చకంబు లావలగట్టిపెట్టి మనంబు దిట్టవత్తు చుకొని పొట్టకూటికై నెట్టలో ధనంబార్జించు నుపాయంబర యము లేదని నేవిధించు శిక్షలకు సిద్ధముగా వేచియుండుము.

మ— హా నందనందనా యమందానందం బొందుచు నాముందరక జేరి డెందంబున సందియంబు బాయవట్లననించరాదా నీవా నురాలిపై నిట్లాగ్రహించితగునా అనిశంబు నీపాదకమలంబుల నాడెందంబున పాదకొల్పుటకుంగనా భక్తరక్షణ దురంధరుండనను బిరుదు బాయదలంచితివా, శ్రీపాద నీవేయిట్లు పేక్షింప నకరిక్షించువారెందుండగలరు. యిక నేనేమి సేయుదాన.

చ— తనయా యేమియుమాట్లాడక బెల్లముకొట్టినరాయివలె నిలుచుంటివే, పలుకజేల, యలుకయేలా.

మ— (త) నిప్పట్ల యీశనిగ్రహంబువశలుటదుర్లభంబనిదోచుచున్నది. యదెల్లయినను మాతాపితృ వజ్రనే యవసరించెదగాని పరపురష సాంగత్యంబుజేయునెడ యఘంబుల పాలుగావలసినదే కదా! (ప) తల్లీ నీయాజ్ఞానువర్తనై చరించెదలెమ్మ.

చ— తనయా యవ్వడుకదా మద్భాక్యంబు లాలకించి కర్ణరసాయనం బొసర్ప జక్కపల్కులకొ బల్కితిని. యిక యారామకాశ్రమి నేమైన చూకలండెచ్చిన యవి నాకమించి యున్నత్తునిం గావించి యిల్లు వెడలగొట్టవలసినదే.

మ— తల్లీ యట్లెగవించెడ.

చ— విత్తములేని మాటలయెత్తవలదు నుమా.

మ— జననీ కాలాతీతంబగుచున్నయది జనురము రమ్ము (అని నిరువురు నిష్క్రమింతురు)

ద్వితీయరంగము సమాప్తః

తృతీయ రంగము.

తృతీయరంగము: (ప) చాందూఖాన్ హుసేన్.

హు—అరేభాయి చాందూఖాన్ నుదర్కి దేఖోరే

చా—బరాబర్ దేఖ్నా హైరేభాయి

హు—వో అవుత్ సాలా నక్కనివాడురే చాందూఖాన్ వాణ్ని—

మై దేఖే హెన్ని హెన్ని సామ్మలు హైరేభాయి

చా—వాడు హెట్లాహుంటె మన్ని హేమ్మరేభాయి

హు—అగతోబతో బుగీహిట్ల బోల్నానకోరే వాయ్యా దాన్ని—

దాన్ని నూశింది మొదలి నాకి హోల్కెల్ల జల్ జల్ హంటూ

హుండది నూకీ వాడు దాన్ని హెట్లాహెసతాది కల్లేవుం

గా, నునోభాయి, హమారేపాన్మేదోవాజీర్ రూసానహై ఏ

రూప్యపునుకదియేగొ వాణ్నిలేకరావుంగా

చా—(త) ఏజంగల్ ఆద్విరాప్య సబ్ వోరండికిదియేగొ దూసరాహిం

టికడ నాలెనేగొ వ్రాప్తిహుంక నూకీహేంశేయాల. అరేభాయి.

వోచాత్ చోద్దేక అబిబాహత్ వక్తుహేగయ హివును గ.స్తి.

కరింనేకు జద్దిలవురేహాయ్యా.

హు—అచ్చాచ జాయింగెచలూ, (యని నిరువురు నిష్క్రమింతురు)

(నుండర యింటిముందర ప్ర: రామశాస్త్రి—(తనలో)

రా—అక్కటా యక్కటిలాలిక మక్కువలేక పెక్కు చిక్కులపాలు.

గావించిన నేనక్కడని నహించువాడ, పెక్కు చిక్కులకోర్చి

నాకక్కడకోచ్చగదాయని లెక్కనేయక పెక్కు రొక్కమొ

వంగిలిన నత్యమొక భూషణంబానంగియు నేను రిక్తహస్తుండ

నై వచ్చితివని కనికరంబుమాని యిక్కరణి మెడబట్టి బహిః
 ప్రింతంబునకు గెంటివైచెనే యిప్పుడు నందరు నిరుండువా
 రలేగాని నావలె నొక్కడును మేలుకొనియుండువాడు గావరా
 దుకదా నలుదిశలంధకారబంధురంబుగా యుండు యీ నిశీధ
 నమయంబునందు నేనెందేగువాడ అని (ముందుకు వడచును)

(తెరలో) గస్తీకర్నేకు పుధర్తాయంగే ఆవురే.

రా—యెవ్వరో మహానుభావు లిటరుడెంచుచున్నట్లున్నది వానితో
 నిండుకంత మాట్లాడి వారి నహయ్యంబున స్వగృహంబు జేరె
 దగాక— (ప్ర:) చాందూఖాన్—హుసేన్.

హు—అరే హుసేన్ ఇకడ ఆద్మి ఆద్మి మిణిషి హైరె

హు—కహాకహా

చా—ఓచోరివా బై టడేఫోరె, అని చూపును

హు—వాణ్కి పకళ్ళేవురే పకళ్ళేవురే

చా—తొందరచే జని (రామకాస్త్రీ చెయ్యివట్టుకొని) అరే తూ
 కోనో, అని (కొట్టును)

రా—గద్గదస్వరముచే, అయ్యా నేనుదొంగనుగాను నన్నొకొట్టకుడు.

చా—తూ చోరీ ఆద్మినైరె చోరినైతొ హింతరాతిరి హెందుకొ
 చ్చినావురె, అని (మరల కొట్టును)

రా—అయ్యా నేనొక విప్రుండను నేనితరగ్రామమునుండిట కరు
 డెంచువరకు నింతరాతిరి ఆయెను యంతియేగాని నేచోరుండ
 నుగాను నొకబాధించక వదలడు (అని పొర్పించును)

హు—ఓ బామ్మో వాలకతె ఛోదేవురేభాయి

చా—తుంబామ్మో హైరె నబ్ బాతరె బద్మామ్

రా—అయ్య సత్యముగా నే బ్రాహ్మణుడనే, యింటిలోనుంచి
చంద్రముఖ, ఓరక్షకభటులార యాతడు నిక్కమైనదొంగయే
యిదివరకొకసారిరాగా యేనెరింగి కేకలిడ్ బరుగుడియుండెను.
యిప్పుడు మేము నిదురించితిమని కాబోయే వరల యిట కరు
దెంచినాడు మిరిక యాతనిగొనిచని కారాగారబద్ధునిక, జేయ
కున్న మాగ్యహంబునకొల నస్తుయభరణంబులెల్ల నపహ
రించునని మనంబునం భీతివాడమనున్నయది గాన మమ్ము
రక్షించుభారముకొబూని యాబాధ నివారిన మిమ్ముల జేడు
చున్నదానను.

హు— } తూ చోరినైరె బద్మాష్ (అని కొట్టుచు) చలొ జముల్కి
చా— } (అని లాగుచు నిష్క్రమింతురు)

ప్ర॥—శేషగిరి, నారాయణ

నా— శేషగిరి యా సుందరి పొందుగోరి యనేక శ్రమల చెందినను
యా నారి దర్శనంబు లభించదాయె నే నేమిసేయువాడ యా
యింతి చెంత జేరకున్న సంతసం బావంతయు గల్గినేరడు
కదా.

శే— మిత్రీమా వేద్యకామిని జేరరాదను ఆశ్చక్తి నరుంగవా
మేమి?

హ— ఆహ నీవెంతయు ఛాందసుడవనియే భావంబునం దెరుంగ
వలయు లేకన్న యా బంగరు బాహువును జేర దోషంబాహో
పితువా.

శే— వెలికాడ కామము గుడ్డిదను బెరుంగవా యేమి భవోన్మత్త
తచే నొడలెరుంగక వెలవెలంపుల గలయగోరు మానవులందరి
ట్లనట సహజమే నిందావంతయు తప్పిదంబు లేదు.

నా— సఖా యీ యనవసర సంభాషణ గట్టిపెట్టి వేశ్యానివేశంబున
ఈం జేగుచుంపద.

శే—

శైశవః ప్రియం డగుటంజేసి నీతనియెడ బాయదమన్నను మన్మథం
బు వమ్మరించదాయెనే, నారెసారెకువీరవనితక జేరవలదనిబోధిం
చిన్దవినడాయెనే ముందునుయ్యి వెనుకగొయ్యియన్నట్లున్నది యి
క నే నేమొనర్చువాడ (ప్రి)యట్లేదనుదముపద. (ఇరువురనిష్క్రమిం)

ప్రి—నీలవేణి, సుందరి.

మ— చెలీ! పాప మా రామశాస్త్రిని యీ రక్షకభటులు నా తల్లి
మాటల నమ్మి చెరసాల ప్రి నొందజేసిరికదా, మజ్జనని
యింత దారుణం బేలచేయవలయు.

నీ— సఖి యెవరికర్మానుభవంబు వా రనుభవించక దస్వనా మరి
యు నిందు నీమాత తప్పిదం బావంతయులేదు యాతడిటువ
చ్చుటయే తప్పిదందబని నెరుంగము.

ను— సఖి సత్యము వక్కాణించితివి ఘాతకమృగంబులవంటి వేశ్యు
లంచజేరు మనజులందగు నిట్టి శ్రమ జూడుదురనియే నీ యభి
ప్రాయము.

మి— ఇందుల కావంతయు సంనియంబులేదు గాన మన మానవ
చిత్రింబుల కనుగొందము.

మం— బోనానా, సత్యరంబుగా జరుదమువద, (అని నిడుపును నిష్క్రమింతురు)

[బంటిగా హుసేను—ప్ర]వేశించును]

హా— చాల్లా నీ కీ దము సక్క గాసూసి నో సుందర్కి మాకి పావి
కరోర హయానా నీకీ సలాం సేస్తామురే హయా మాకి జల్లి
పెల్చి కరోర హయా, (నలములుజేయును)

ప్ర॥ చా— అరే తూ క్యా కర్నేకు ఇధర్ వైలురే నీకి హేపుకు
సుందర్కిద్ది భాంతిహై మై వీకీ వాల్లెరేతో ఓ నోరి బోహ
త్ గడ్బిదు కర్తాహైరే భాయి.

హు— (త) అ నాకి హెకడహితె హకడ్కి హీ హైతాన్వాల హె
దుర్ హపుతార్ మై క్యాకర్నా, (ప్ర) అరెచాదూఖా
మై అభీ ఆవుంగా తూ జాపురే

చా— హం తుం దోనో మిల్కర్ జాయింగే ఆవురే (అని లాగుచు
నిష్క్రమింతురు)

[ప్ర]—నీలవేణి, సుందరి, పున్యానవనమందు]

మం— చెలీ నీలవేణి యీ వనరమణీయ్యంబు నా స్వాంతంబున కం
తయు సంతోషదాయకమై మెలంగు చున్నయదే.

శ్రీ— సఖ వాటికేమిగాని యీ క్రోవనించుక విక్రింపున కేలజా
పుచు

చ॥ చక్కని కేతకీవళ భాజికురంటక పారిభవ్యమే

ప్రక్కనుజూదినక యధిక పంక్తుల దీర్చిన జుబసాలచుత్

మక్కవగల్గజేయు నిటమాలతి నెంతయు సంతనంబిడక

శత్రుముదెల్పిరిక వినియు నీ దిశజూడుము కోమలీమణి

తృతీయ రంగము.

మరియు నావిమల సలిలాసారంబగు యాకాసారంబున మీసం
కులు బట్టటకై వేచియున్న బకంబులం గంటివా.

సు— ఇలీ వాటికేమిగాని నీ దిశ వీక్షింపుము చిలుకమక్కులచే
నొక్కంబడి కంపురులీయచున్నదాడిమీ ఫలభూజంబులును
మార్గాయాస సగజనిత తృప్త్యావిదారుణులగు నాఁకేశ రసా
లంబులును, కందర్పుండు తనవిరుళరంబులకు బదునుబైట్టు కద
లీ తరువులనుండు లేతయాకులును మల్లెల తలారసాలంబున
కుం అల్లిబిల్లిగ నెట్లుబొని వున్నవో గంటివా.

నీ— కాంతాతిలకమా విశాలంబగు యాసాలంబునుం జూడుము.

సు— విశాలంబగు యాసాలంబుకడ కొంతవడి విశ్రాంతియు రమ్మ.

నీ— ఇలీ యట్లెచేయుదమువద (అని నిరువురు నొక వృక్షమువద్ద
కూర్చుందురు.

ప్ర: కేవలగిరినారాయణ.

శే— సఖా యారమణీలలామ యివ్వనప్రదేశంబున నీనోదార్థమై
జననెని సుందరిమాతయగు చంద్రముఖ వచించుటకై నీ
యాశ్చర్యగారవనంబునకుం జేరితిమికదా. యిట మందగమన
యగు సుందరి వదనారవింద సందర్శనమేగల్గదాయె యిక శే.
నేమి నేయువాడ.

నా— నేయుటకేమున్నది తృటికాలమీ వనప్రదేశంబునండుండి య
సంతరమానాతి గేహంబున కేగుటయే యతీతము.

శే— మిత్రమాబాలకళి సమానయగు యాసుందరి సమానులగు
యిందువదనల నెందైనన్ జూచితివా, ఆ జగన్మోహనాకారిని
నందర్శించు భాగ్యము మనకేగలదా?

నా— ఓరీ పెరివాడ! విత్తము కొద్దివైభవంబును పెరుంగవాయేమి
 విత్తిమొసంగినపుడు జిత్తులెరింగిన యావేశ్యామారిని జేరుటం
 తవంత. నలుదిశలుజూచి, (ప్ర) మిత్రమా! నీవెంతయు నంక
 ల్పసిద్ధుడవు కావుననే యారముజీలలామ, యాసాలంబుకడ
 యున్నది రమ్ము సత్వరంబుగా జేరుకొందము (ను) సమీపిం
 తురు.

ను— ఓమహాభాగలా! యింతులుండు యుద్ధానవనంబుల శూరా
 గ్రేసరులు జేరవచ్చునా, మీకిది భావ్యంబని దలంచితిరా?

నా— (తనలో) యేమీ దీనిమాయలు నేనొక మహాసాధ్విననియేబ
 ల్కుచున్నయదే ఆహా! యింతుల యంతరాత్మ నేరిశక్యంబ
 గును.

శే— ఛాలీ! పురుషులీవనంబు జేరవలదని విరుదు పట్టంబులగట్టిన
 శూరులేనైనగలరా?

ను— ఓ వీరపురుషులారా! శశిసమానులగు మీయ్యెడ కేల యగు
 దెంచితిరో నించుకంత నెరుంగజేయుడు.

శే— త్వదీయ దివ్యమంగళ విగ్రహ సంపర్శనార్థమై యరుదెంచినా
 రమని నెరుంగవాయేమి.

ను— పరకాంతారతంబు గోరవచ్చునా యింతకన్నెక్కుడు. సా
 పం బెద్దియైనగలదా, యిక నామనవి నాలకించి స్వగృహం
 బున జేరుకొనుడు.

నా— (తనలో) అమ్మయ్యా యిది కొంపలుదీసిన కొరివిగాని సామా
 న్యురాలుగా గన్పట్టుటలేదే, (ప్ర) యో నారీరత్నమా వ్యేశ
 లెందైన పతివ్రతలను పెరింగితివా? యిక యనవసర సంభా
 షణలే నేయక నామిత్రుని యనుగ్రహంబున జెందుము.
 నామాటవినుము.

శే— నఖ నీహిందు నఖిలమింది నేనిం దరుదేరపించుకయైనా జాలి నొందవేల.

ఉ॥ తాళగజాల యీవిరహ తాపము నేకిక హెచ్చిపోయెనో,
బాల సహింపజాల సుమబంతులబోలెడు నీదుచప్పుణ్
శీలతబూని నాకిడియు చింతదొలంగగజేయ కన్నిటన్
కాలవిరామమివిధిగ గానక సల్పుటమానుమో ప్రియా.

చుక్కలరాయని ధిఃకరించు చుక్కనిదానవని మక్కువచే ని
క్కడ కరుదెంచ నీవిక్కరణ్ బల్కుజెల్లునా, నాపై దయగనుమో
లలనా గజగమనా.

సు— ఓ ఆర్యశ్రీమణులార మద్గ్రహంటున కరుదెంచిన నాతల్లి
ఆజ్ఞానువర్తినై చరించెద మీరిక నిజమందిరంబులకేరి మ
జ్జనినిప్తంబానర్చిన యనంతర మాలోచితము. నాకిక వేళ
యతిక్రిమించుచున్నయది, నేనేగవలయు సఖ నీలవేణి! సత్వ
రంబుగా నివేశంబునకుఁ జేరుకొండముగిమ్ము. (అని నిరువురు
నిష్క్రమింతురు)

నా— మిత్రమా నిట యాలసింపనేల సత్వరంబుగా నిజమందిరంబు
జేరి యనంతరమా కర్తవ్యమా లోచితము రమ్మ

శే— కర్తవ్య మేమున్నది. యెట్లైన యానాతినిం జేరకున్న నే జీవి
చుటకల్ల యని నెనుంగుము.

నా— అట్లైన నీ యిప్తమెట్లో యట్లేకానిమ్ము (అని ఇరువురు నిష్క్ర
మింతురు.

తృతీయరంగము.

సమాప్తము:

చతుర్థరంగము.

[ప్రవేశము—పెద్దశెట్టి, చుల్లిశెట్టి]

పె—ఓమయ్యో చుల్లిశెట్టి యాబోగంపిన్నదాన్ని శూళినావటయ్యా.

చు—అబ్బో అబ్బో శెట్టిగారు నుందరిపైన కన్నేళినారాయేంటి?

పె—కాదయ్యో. ఆసక్కదనమెంతయు మెచ్చవగినది కాదటయ్యా.

చు—సిత్తంబాబు మీరన్నమాట యథార్థమే.

పె—అందుసేతనే దానింటి కెళ్ళి కూర్త మూడ్లివత్తాము వత్తవా?

చు—అంబాబో బోగంగానింటికే పొంతమాట శెలవిస్తిరి.

పె—యేం! రాకూడదాయేంటి?

చు—నాకు దాన్ని శూత్రేనేభయంబాబో.

పె—అట్లయితే నీవు రానక్కరలేదులే.

చు—బాబు నాకు శెలవాండి

పె—ఓ ఎట్టిమొకమా సప్పనింటి కెళ్ళి (చు) సిత్తం. (నిష్క్రమిం)

పె—(తనలో) అంబాబో యానుంద రెంతబాగుందో యెంత సక్క నదో ఎన్ని నగలున్నవో అమ్మయ్యో యిదరిత యా రామ శాస్త్రి సలుపుయేకాబోలు పాపమా బ్యామ్మనివద్ద డబ్బుం తాలాగేసిందని చుల్లిశెట్టి శెప్పాడుగాడు. అమ్మయ్యో ముం దు డబ్బుంటేగాని బోగదానివద్ద మనిషి శెలామణికాదు. యిక యిచ్చుపెంత యనుకున్న నేమిలాభం దానింటికెల్లాని దాన్ని శూడాలి నామనసు నిలవాలి, అంతదాన కేం తోసదు. నేనిక సప్పునెల్లాలి (యని పెద్దశెట్టి నిష్క్రమించును)
కారాగారమందు ప్రవేశము: రామశాస్త్రి. (తనలో)

కట్ట యేనెట్టి యిక్కట్టులపాటైతి నే ధాతాయనాధః ప్రేతా
నీమనంబందావంతయు నందియంబు జెందవుగదా, హా దైవమూ యిక
నేనేమిసేయుట దుష్టపితౄచంబులగు యావేళ్యల్ జేరి ధన కనక వస్తు
యాభరణంబులెల్ల ధారజోసిన నాయట్టి నిర్భాగ్యుని గావరాదా
తండ్రి.

ఉ॥ అన్నలు దమ్ములు హితులు నాస్తలు బంధువులెందరో భుజి
కన్నులజూచియు హితవు గావగజెప్పిన యాలకించక
వన్నెలమారియైనసతి ముద్దకు జేరియు దెచ్చుకొంటి యా
వన్నత నేడు వాటిలెను పాపవినాశన బోవరాహరీ.

వినాశకాలే వివరీతబుద్ధి యను చండింబున ధనోన్మత్తతచే
నొడలెరుంగక వెలవెలందుల గలయనెంచిన నాయట్టి పాపునిట్టికాస్త
యనియే భావించితివా యేమి శ్రీహరీ యాదుష్టురాలు మెడబట్టిగం
టుచుండ యచ్చటనే యుండనేల యుండినంచునకేగదా నిప్పట్ల కా
రాగారనివాసము సేయవచ్చె. హా సరంధామూ యిక నెట్టులైన నా
యిక్కట్టులబాపి నక రక్షింపుము రక్షింపుము. (అనినిష్క్రమించును)

ప్రవేశము: పెద్దిశెట్టి - సుందరి

పె— ఒక్కేరుందరి నేను నీయండనుండ నీకింకను సంతయేల.

సు— లేకుండినదెంతలాభమో యుండినను సంతలాభముగానేయుం
డ నేనేమిసేయదాన.

పె— అబ్బో అబ్బో నీవెంత మాయలాడివే నీయిట్టమేంటో శెప్ప
రాదాయేం తీర్చనామేంటి

సు— కోరికయేమున్నది నాతల్లి నేడు పది వేలరూప్యంబు లార్జిం
చకున్న కామెల్ల గాయంబులగునట్లు చెండెదనని దండ
తాడితమైన భుజగంబుభంగి మండిపడు పెరుంగరాయేమి.

పె— ఓ యెరిమొగమా యింతదానికే యింతచింత జెందాలెనా
యిదిగో తీసుకొ తీసుకొ. పదిపేయిలు రూప్యంబులిచ్చును.

సు— ఆర్యా మీసేవలభించుటకా జేసినేకడ ధన్యురాలనైతిని నా
ఫలంబు ఫలించినదనియే జెప్పవలయు.

పె— 2. శేల్ నీవుమాత్రం నన్ను సక్కంగాశూస్తివేని లక్షాధికారిని
జేయను. యింతకు నీవుమాత్రం నన్ను సక్కగా కనిపెట్టాలి.

సు— విప్రీధూర్య గోమేధిక పుష్కరాగహరిన్యూలచే దులదూగు
కిన్న లేకునికన్న వన్నె కెక్కిన మీయున్నతస్థితి యేనెరుంగనా
యేమి, (యింటిలోనుంచి) అమ్మాయి వృద్ధవైశ్యునితో సత
నంబులాడుచు భోజనంబున కరుదెంచుటయే మఱచి యింటి
వా యేమి. మహాభాగా మజ్జననిపల్కిన వాక్యంబులాలింపి
యే యుందురుకదా. యిక నేభోజనంబున కేగవలయు గాన
మీరిక నిజనివాసంబుజేరి సాయంకాల సమయంబునం దరు
దెంచ మీనంకల్పం బీజేరునుగాన మీరిక సత్వరంబుగా గృ
హంబున జేరుకొనుడు.

పె— యిదిగో యిటను సాయంకాలం తప్పక రావచ్చునా?

సు— ప్రియా మీతో యెన్నడైన యనృతమాడియుంటినా?

పె— లేదులే.

సు— ఆర్యా! నాకిక శేలవేనా?

పె— మంచిది. యిదిగో నేనుకూడావెళ్ళుతున్నాను.

(సు|| పె|| నిష్క్రమింతురు)

ప్ర: హుసేన్. (తనలో)

అరె హల్లా వోరండి టూకి హెంత మోసంకేసిందిరా హ
మారా, దోలచ్చరూప్యలే కర్ హంకు బహర్లే ఫోడ్డియారె హల్లా
అబిమిక్యాకర్నా, (అని చింతించుచుండును.)

ప్రొ: చాందూఖాన్. అరహుసేన్ య్య కాయకు బైటేరే.

హు—బాయి మైక్యాబోల్నో బోగంవాడు మాకి హెంత మో
సం సేసాడురె హమారపైస సబ్ లేకర్ హమారహాత్ పక
ఢేఖో బహర్నే ఛోడ్డియారె చాందూఖాన్ ఓ బద్మామ్
ఘర్కు అభీజాయింగే ఆవురే.

చా—హం బోల్నేలో తుంచాన్క హెంతపని శేసినావురె అచ్చా
ఛా జాయింగేబోలో, (అని యిరువురు నిష్క్రమింతురు)

[యింటిలో శయ్యపై శేషగిరి ప్రవేశించును.]

(త) హా సుందరీ నాయందింత నిర్దయఫ్ బూని మన్మథు శరా

గ్ని పాలుగావించుటల్ జెల్లునా.

ఉ॥ యింతిరొ నీదు రూపుగని యేవిధి నీదరిజేరుదో యనే

చింతనుజెంది యింటినను జేరియు నాదగు ప్రేమదీర్చ బల్

సంతస మొందుచున్ మరునిసాయకముల్ వారియించినాపయి

పంథముబూనకన్ యధిక పామరమొప్పుగ జోప్వే చెల్లి !

హా సుందరి నీపొందుగోరి నేనొందు యిషుము లెరుంగకుంటి
నూహా జగ దేకసుందరి శూరుండగుమారుండు కూరనారాచింబులే
వారివై చుచుండెనన్ శాపుమోలల నాగజగమనా (నించుకయూర
ంకుడి) యేమి యీమదనుని దుండగంబులెన్న నేరికైనన్ శక్యం
బగునా. (ప్ర) మన్మథును ద్వేషించి, ఓయీ మన్మథానీవిట్టి కూరుండ
వగుటచేతనే నిన్నాముక్కంటి కంటిమంటలచే దగ్ధునిగావించుట.
పాపమూలతీరమణి దయారసహృదయ గనుకనే మరల నిజబ్రతికించు
కొనియె, లేకున్న యీమానవుల కష్టంబులెల్ల గట్టెక్కును గదా.
ఓరీకూరె యింకను నీశౌర్యమడంగలేదా, ఛీ దురాత్మ (అకాశము
వంకజూచి చందు) ను ద్వేషించి)

తే॥ గీ॥ చల్లదనమొనంగునుగాడె చంద్రుడనుచు

జనములాడువాశ్శంబుల సత్యమయ్యె
చల్లదనమింతయును లేదు చంద్రనిన్ను
మింట గనుగొన్న నాకును మంటలొదవె.

మృగాంకా! యంగనలేని కాలంబున నన్నీ తెరంగున భంగపరు
ప న్యాయంబగునా. (కోపముచే) ఔరా కులదోహి ఛీ దురాత్మ
నీచల్లదనం బిప్పట్ల నన్ని సోత్రంబయ్యెనుగదరా, ఓరీ వాపి నీవు
పాపపుణ్యంబు లెఱుకుంగుదువు. గురుపత్ని యని మనంబున నొక
యించక కలసిన దోసకారివికావా? అక్కటా జక్కలరాయని మ
చ్చరంబున పెచ్చుపెరిగి యిచ్చవచ్చినట్లు ప్రేలజొచ్చితివే, (నించుక
యాలోచించి) నారాయణుండింకను రాకపోయెనే కటకటా నేనేమి
నేయువాడ. (యని విచారించుచుండును) ప్రి: నారాయణ.

నా—మిత్రీమా యాయన్నలమిన్న నీవన్నెల కచ్చెరువంది నీవేవ
యే యానాతి కర్వంబని నీగాకకై నిరీక్షిస్తాయన్నది సత్య
రంబుగా జేరుకొందము రమ్మ.

తే— సఖా నిజముగా యల్లచెప్పెనా.

నా—చెప్పటయేగాదు నిన్ను దోడ్కొనిరమ్మని వక్కాణించినది.

తే— (త) ఆహా నేటికిగదా సంకల్పం బీడేర్చుకొను పుణ్యమునాం
దుట (ప్రి) నచివాసత్యరంబుగా వేశ్యానివేశంబునకున్ జేరు
కొందము రమ్మ. (యిరువురు నిష్క్రమింతురు)

శేషగిరి—నుందరి.

తే— మారుండు కూర్చుండై కూర్చినారాచంబుల పెక్కు నెక్కు
బెట్టినకా జిక్క జేయుచుండెనా మక్కువదీర్చవే లలనా గజ
గమనా.

ప్రశ్న వే ప్రశ్న వధ.

మీ సుదతిరొ మారుడివిధిని శూరుడనంచును మాటిమాటికిన్.
పదును శిరాళిచేతనను బాధలనొండగ జేయుచుండె యా
మదనుని దుండగంబులకు మామక పొగములుండ బోవుయో
మదనుక కారి యింక యనుమానము బూనక నేలవే నభి

ను— చారు ఫేసల శరీరకాంతులొలుకు హేమలతయండ నన్నెల
జేరవచ్చితిరి. యింతటి యవినేక మెందైన గలదా రత్నంబున
కాశజెంది నత్తగవ్వను స్వీకరించిన చందంబొప్పునా ? యిది
యేటిమాట.

కా|| వన్నె దేరినకన్నె లెందరో నిల్వ వారాంగనల్ యుండగన్
నన్నె కోరుట నీకు భావ్యమగునా నాయందు నీమోహమే
మున్నెలాభము లేదుగాన వినినీమూఢత్వముమాని నా
కన్నె ననుందరిగూడగా జనుము నీకామేచ్ఛలు దీరుగా.

శే— సఖి యిది యేటిమాట నీసాటిగల బోటులెందైన గలరా
వేయేటికి

చ|| జలనిధులికినన్ కుసుమసాయక పద్మక దేవనాథుల్
దలపడి యడ్డువచ్చిన సుధాంశుడు భానుడు దారిద్ర్యనన్
జలజభవుండు శూలియును చయ్యన న్విడజేయనెంచినన్
కలికిరొ నిన్ను వీడ సుమికామము పొచ్చెను బోవవేనభి.

మీ|| పొలతీ నాయెడ పంతమూనతగునే పూవిల్లుడీరీతిన్
గలయన్ దాకెను నేను యేగతిని యాకందర్పు వాల్తూపుల్
గలహంబందునుడుగించుటేగతియొ, యోకాంతానన్ బ్రోదిమా
కలహంబు విడజేసి సంతతము నీకారుణ్యము జూపనే.

ను— చాలుచాలు సంభాషణలకుమిన్న జరుపు శవై సున్నయన్నట్లు
విత్తముసంగనేనాపొత్తు గోరవచ్చితివాయేమి.

శే— తత్తరముండెదవేల నీచిత్తముచ్చిసంత విత్తము గొనుము.
(అని కొంత విత్తముసంగును.)

సు— ప్రియా మీరిక సాయంకాల సమయంబునం దరుడెందిన
మీకామేచ్ఛలన్ని యథేచ్ఛదీరునుగాన మీరిక నిజలివా
సంబునకే యనంతరం బరుడేర మిక్కిలి వేడుచున్నదానను.

శే— చెలీ! యట్లేగావించెద నాకిక యనుజ్ఞయేనా?

సు— నాథా వెళ్ళుటయేగాదు. నవరత్నహారం బొకటి గొని రా
వలయు.

శే— మంచిది. (త) బౌరారా, ధనంబంతయు ధారబోసినను మర
ల నవరత్నహారంబొకటి నిమ్మనుచున్నదే. కానిమ్ము యేడె
ట్లైననేమి, యీనారికజేరకున్న పొంగింబులుండునా. (ప్ర)
చెలీ యిక మద్దపాముంజేరి యనంతరం బరుడెంచెద.

(నిమ్మ)మించును)

సు— యిక నీ మందభాగ్యుడరుడెంచువరకు నిందు శయనించెద
గాక. (అని నిమ్మ)మించును)

(ప్ర): చంద్రముఖ (తనలో) ఆహా శేషగిరి సకలధనం బా
నంగి నేడు రిక్తహస్తుండై యరుడెంచును కాబోలు యాతడరుడెంచు
వరకు క్షీరంబున ఘోరంబగు యన్మాదాపదరాజం బిడి యాతని
ఛాందసుని గావించెదగాక. (నిమ్మ)మించును.)

ప్ర: పెద్దిశెట్టి (తనలో)

పె— అయ్యబాబా యింతరాత్రీయందు యాబోగంజిన్నది నాతో
మాట్లాడుతుందా. కానిమ్ము యెట్లయిననేమి దానింటికెల్లి
దాన్ని గలియాలి నామననుతీరాలి. (నిమ్మ)మించును)

ప్రవేశము: నుండఁ.

(నలో) ఆహా యీవృద్ధవైశ్యుం డెక్కడినుండి దాహించెనో గాని మాటిమాటికి మద్దచావాకిటనే నిలచియుండునుగదా.

ప్ర: పెద్దికెట్టి.

పె— ఒకేల్ నుండరి నావంక జూడవేంటి, పంచపాది

ఉ! కంతుకతారిన్ గొనియు గావగరావది యేమిపాతువో

యింతటి మాయలాడివని యెంచకపోతిని నామనంబునం

దెంతయొగుందుచుంటి నను యేగతిగాచెదో నన్ను తాంగినా

వంత దొలంగజేయునొడ వారిజనేతిరో వేడుచుందుబల్

సంతసమొండ నీకిడుదు శాలువలెన్నియొ రూకలకనదా.

మ— (త) ఔరా యీకుటిలవైశ్యుం డెక్కరణి నెవబామునోగాని బ్రహ్మగ్రహమై వేధించుచున్నాడే- అబ్బా యేమి యీతని రూపము “ బాగ్గుల్లో రామచిలుక” యనునట్లుండుచున్నాడే. నేనెన్నిమామోపాయంబులచే నీతని వంఁపనెంచినను నిం చుకేనియు సాగదయ్యెనే- శ్రీహరి మూఢులగు యీమనుజుల యవివేకమేమని వర్ణింపగలను కానిమ్మా. కానున్నది గాక మానునా. (ప్ర) ఆర్యా! ధనంబున్నగాని ధవుండవు కావుగదా వేద్యులకు.

— ఒకేల్ యీలావినడబ్బంతా యిదివరకయ్యలేదాయేంటి.

మ— బాగుబాగుకిన్న రేశునికన్న మిన్నయనునీవన్న మాటలన్నియు మన్నయ్యెనాయేమి, నీయట్టి ధనహీనునిజేర నామనంబొప్పదుగాన నత్వరంబుగా నిజమందిరము జేరుకొనుము. (అని మెడబట్టి గెంటుచుండును.

పె— నన్ను గెంటకే గెంటకే యిదిగో యీకాసులపేరుచ్చుకొని నన్ను సక్కగా శూడాలి. (కాసుల పేరుచ్చును)

సు— పోయూ నీవెంత సత్యవాక్యదురంధరుడవనియే బల్కవలయు.

పె— ఒకేలో యీ శీరంగనీతులకేంతే సవ్వన గదిలోకివద.

సు— (త) అహో యితడు కోట్లకొలది ధనంబొసంగినను నించుకయై.

న సత్క్రియలచే మెప్పించకుంటినే, నిప్పుడైన యొక తృటి.

కాలమీతని స్వాంతంబునకు సంతనంబు గల్గజేసెదగాక.

(ప్ర) ఆర్యా మీయాజ్ఞనువర్తనైచరించెదగాక మీరికరండు.

(యిరువురు నిష్క్రమింతురు)

నుందరి పెద్దశెట్టి శత్రువుపై నిదురించుచుండురు.

ప్ర: చాందూఖాన్ - హుసేన్.

హు— అరేబాబు హికడ పెద్దశెట్టి మైమైకె సామార్నారే.

చా— హీస్కి దాన్ని దోనుంకుమారోరె, హుసేన్.

హు— ఏరండి హమారపైససబ్ లేకర్ హిపుడు హీస్కి పెటిక. నో.

జాతెహై శేకోరే భాయి

చా— సునో హుసేన్ హికడ గడ్ బిడ్క ర్నా సకోరెహయ్యా

హు— దీన్ని శిన్నిమూడి శూశిందిమొదలి మాకి హొల్లెల్ల ఝర్

ఝర్ హంటూహుండాదిరేభాయి దీన్ని మాకి వాడు సంప

లేదురే

చా— నీకీ సంపలేవురే మాంమారెగాదేఖో (అని కత్తిచే నిరువురిని

వధించును)

హు— తూబడా అచ్చా ఆద్దిరే లేకుంటు హింత సాహసం మాకి

దగరమైరే

చా— అరేహుసేన్ జల్లి ఘర్కుజాయింగె చలోరె

హు— అచ్చాఛా (యిరువురు నిష్క్రమింతురు)

స: యిందుశర్క - నారాయణ.

యి— మిత్రమా నారాయణ మనయనంగు సఖులెంత విపత్తుల

పాలైరే.

నా—అయ్యా 'వినాశకాలే విపరీతబుద్ధి' యనునట్లు ధనోత్పత్తతచే నొడలెరుంగక వారనారీమణి జేరువారికనిశంబీలాటి యాపదలే సంభవించునుగాక.

యి—నాయనా, మత్పుత్రుండగు రామకాప్రిని కారాగారవాసునికేసి సాటిగల మేలులలోన నవకోటిశ్వరుండని బిరుదుగొన్న శేషగిరిని ఛాందసునిగావించిన యాబోటి పెద్దశ్శెట్టితో గలసి యుండు సమయంబునందా మ్లేచ్ఛుల నిరువురిని గూల్చుటరింగితివా.

నా—అయ్యా అగ్ని సాక్షిగపాణిగ్రహణంబాడిన నుందరులింటనుండ ఘోరవ్యాఘ్ర స్వరూపియగు వెలకామినికేరిన నరాధముల పాల్గతప్పక యనుభవించురనియే నాయభిప్రాయము.

యి—నారాయణ యీమానవులకు వారకామినికేరిన తత్ఫలంబెరిగింతమా.

నా—అయ్యా అట్లేగానిండు

యి—ఓ భారతీయులారా యిలాతలంబునకగల వెలవెలందుల గల యగోరెడు మనుజులందరు మానఖులచందంబున న్నిడుము లొందుదురుగాన మీరిక వేశ్యాపికాచంబుల యిండ్లకుమాత్ర మేగవలదని ముమ్మాటికి ప్రార్థించుచున్నాడను.

నా—అయ్యా యికేమి కావలయును.

యి—కావలయునదేమున్నది అరణ్యంబున యిక మానాధుని సదా వేడుచు కాలముగడుపుకొందము రమ్ము.

నా—యట్లే గావించుమురండు.

(నిరువురు నిష్క్రమించుదురు.)

స మా ప్ర:

ప్రకటన.

ఆంధ్రజాతీయ గ్రంథమండలిలో బ్రచురింపబడిన యీ క్రింది పుస్తకములు మామూలు లిస్టిలోనే చక్కగా సచ్చొత్తింపబడి మా యొద్ద వెలకు సిద్ధముగా నున్నవి.

సంపూర్ణప్రతులు.

1 తెనాలిరామకృష్ణకవిచరిత్ర పేజీలు 182	మె 0—8—0
2 కాలిదాసు చరిత్ర పేజీలు 144	0—8—0
3 శ్రీనాథకవి చరిత్ర పేజీలు 144	0—8—0
4 వేములవాడ భీమకవి చరిత్ర పేజీలు 112	0—8—0
5 బమ్మెరపోతనామాత్యుని చరిత్ర పేజీలు 112	0—8—0
6 భోజరాజు చరిత్ర పేజీలు 128	0—8—0
7 పండితరాయ జీవితము పేజీలు 112	0—8—0
8 చంద్రకళ (ఒక చిత్రమగు సాంఘికనాటకము)	0—8—0
9 లలిత చంద్రహాస నాటకము పేజీలు 96	0—8—0
10 వైజయంతీ విలాసము నాటకము	0—8—0
11 కుమారీశతకము	0—1—0

సూతనారోగ్యవిషయ ప్రబోధము

ఇంకను ననేకాంధ్ర గ్రంథములు గలవు.

వలయువారు,

కాళహస్తి సూర్యప్రకాశరావు,

అంబికాబుక్కు డిపో,

రాజమండ్రి.

అని వ్రాయవలయును.

14560